

**EKSAMEN I
SOS2001 - MODERNE SOSIOLOGISK TEORI
8. juni 2004
(6 timer)**

Ingen hjelpemidler er tillatt under eksamen.

Sensur på eksamen faller innen tirsdag 29. juni kl. 14.00. Sensuren slås opp på tavlen utenfor Aud. 7, i 1. etasje i Eilert Sundts hus. Sensuren kan også hentes på Studentweb samme dag.

Oppgavesettet består av **3 sider** inkludert denne.

Kandidaten skal levere både originalen og kopien av besvarelsen.

Sensuren regnes som mottatt av studentene når den slås opp, med mindre gyldig fravær kan dokumenteres. Vi minner om at kandidater som ønsker begrunnelse må søke om dette til instituttet senest 1 uke etter sensur har falt. Frist for å klage på karakteren er tre uker etter sensur har falt/ etter begrunnelse har blitt gitt.

Husk å notere deg kandidatnummeret ditt.

LYKKE TIL!

Studenten velger én av oppgavene (enten 1, 2 eller 3) inkludert alle underspørsmålene.

**Enten
Oppgave 1**

a) Redegjør for hovedtrekk i den funksjonalistiske teoriretning med utgangspunkt i Talcott Parsons' sosiologi.

b) Parsons' og funksjonalismen ble utover i etterkrigstiden utfordret og kritisert av flere andre teoriretninger. Mikrointeraksjonismen (fenomenologisk sosiologi og symbolsk interaksjonisme) var en av disse. Redegjør kort for noen hovedtrekk ved denne sosiologiske teoriretningen. Diskuter deretter likheter og forskjeller mellom funksjonalismen og mikrointeraksjonismen. Hva gikk mikrointeraksjonismens kritikk av Parsons ut på? Hvorledes kunne Parsons svare på denne?

c) Fra 80-tallet og fremover har ledende sosiologiske teoretikere forsøkt å overskride skillet mellom objektivistiske (strukturorienterte) og subjektivistiske (aktørorienterte) tilnærminger innen sosiologien. En av disse teoretikere er Anthony Giddens. Redegjør kort for hovedtrekkene i Giddens strukturasjonsteori med vekt på hvorledes han forsøker å overskride aktør/ struktur - skillet. Er Giddens' løsning vellykket?

**Eller
Oppgave 2**

a) Redegjør for Jürgen Habermas' teori om den kommunikative handling. Hvilken vekt legger Habermas på språket når det gjelder koordinering av handlinger? Sammenlign Habermas' teori om kommunikativ handling med det syn på handlinger vi finner innen teorien om rasjonelle valg (bytteteori og rational choice). Hvilke forskjeller finnes? Er det mulig å finne noen likheter?

b) Skisser hovedtrekkene i Habermas' modernitetsforståelse med utgangspunkt i begrepene system og livsverden. Hva mener Habermas med "systemets kolonisering av livsverden"? Hvorledes ser Habermas for seg at livsverden kan forsvare seg mot systemene marked og byråkrati?

c) Redegjør for noen hovedtrekk i Michel Foucaults analyse av moderne samfunn, for eksempel med utgangspunkt i begrepene panoptikon og biomakt. Finnes det noen likheter mellom Habermas' teori om systemets kolonisering av livsverden og Foucaults modernitetsanalyser? Diskuter med utgangspunkt i dette likheter og forskjeller mellom Habermas og Foucault når det gjelder deres analyser av og perspektiv på moderne samfunn.

Eller
Oppgave 3

- a) Redegjør for hovedtrekk i Pierre Bourdieus teoretiske sosiologi. Legg vekt på å få frem hvorledes Bourdieu løser aktør/ struktur - problemet.
- b) Redegjør først kort for hovedtrekkene i et forskningsopplegg, ifølge Ragnvald Kalleberg. Bruk deretter modellen av forskningsopplegget til å analysere enten Ulrich Becks pensumbidrag om det individualiserte samfunn eller Zygmunt Baumans pensumtekst om det postmoderne samfunn (du skal altså bare analysere en av tekstene). Er den studien du har valgt preget av sosiologisk fantasi?
- c) Sammenlign og diskuter det forholdet mellom aktør og struktur som finnes i Becks eller Baumans analyser (den du har valgt) med den løsning på aktør/ struktur - problemet som finnes hos Bourdieu. Finner du noen utpregede forskjeller i tilnærmingen til aktør/ struktur - problemet? Hva med likheter?

LYKKE TIL!